

Hoja ya Kufunga: Je, Kweli “Swali la Wanawake” ni Muhimu Kiasi Hicho?

Hans-Jörg Ronsdorf · Mei 2021 · imerekebishwa Oktoba 2026

Dada mmoja alinikumbusha kwamba swali hili halihusu theolojia (tu). Linahusu watu. Linahusu wasichana na wanawake, na heshima yao na kutambuliwa kwao. Mimi kama mwanamume ninaitazama mada hii yote kwa mtazamo wa kiume; hiyo si sauti ya wanawake moja kwa moja, lakini inazungumza kwa niaba yao.

Ninahofia kwamba muundo huu wa kidini wa ngazi za mamlaka (ukamilishano – mtazamo kwamba mwanamume na mwanamke wana majukumu tofauti yaliyopangwa na Mungu, ambapo mwanamume ndiye kiongozi) umejeruhi au kuharibu kitu ndani ya wanawake wengi. Majibu machache niliyopata kuhusu kitabu changu yanathibitisha tathmini hii. Idadi isiyojulikana itakuwa kubwa zaidi, hasa ninapowafikiria wanawake vijana na wasichana wanaokua katika jamii yenye haki sawa, lakini katika mazingira ya kanisa lao la Kikristo “wanafundishwa” vielelezo vya kale vya nafasi za kijinsia. Mtu anapaswa kushughulikiaje mgongano huu?

Si Kuhusu Huduma Kadhaa (Zilizokatazwa)

Ili jambo hili liwe wazi: si hasa kuhusu wanawake kutoruhusiwa kuhubiri, au kufundisha, au kuongoza. Wanawake wengi wamekwisha kulizoea hilo, na wamepoteza matumaini kwamba jambo hilo litawahi kubadilika. Mara nyingi wanaiona miundo na kanuni hizi kuwa kweli ya kibiblia kwao wenyewe, na wao wenyewe hawazihoji tena hoja hizi. Lakini wanapaswa kufanya hivyo. Hilo ningeliita kushindana kwa afya ili kuifahamu kweli, hasa pale mtu anapodhani kwamba ufahamu huu umekuwepo bila kupingwa tangu Ukristo wa kwanza. Ndivyo ilivyo kwa mada nyingi za Biblia. Wakati mwingine tunapaswa kujifunza upya mada fulani tangu mwanzo kabisa.

Swali lililo katika kichwa cha makala hii ni jibu la mtu aliyechoshwa kabisa na jinsi mimi, kwa kitabu changu (jina lake: *Wanawake, Tusameheni!* (Frauen, vergebt uns!)) na kwa makala zangu, ninavyoyaibua maswali haya (“ya kifeministi”) tena na tena. Kwa maoni yangu swali hili linataka kusema, au kupunguza uzito wa jambo, hivi: dada wana kazi nyingi sana na nafasi nyingi za kushiriki na kukuza vipawa vyao kanisani, katika Ufalme wa Mungu na katika familia, kiasi kwamba haiwezi kuwa ubaguzi ikiwa hawaruhusiwi kuhubiri, kufundisha au kuongoza. Kila mmoja ana mahali pake na nafasi yake, kama ambavyo mpangilio wa uumbaji ulivyokwisha kuweka, wanasema.

Lakini, mtu anapojaribu kuiona picha nzima, si kuhusu huduma mbili au tatu ambazo eti mwanamke hastahili. Ni kuhusu picha nzima ya mwanamke iliyo nyuma yake. Nyuma ya swali hili, kama ni muhimu kiasi hicho, kuna wazo kwamba mwanamke aliumbwa kama msaidizi (aliye chini yake) wa Adamu, na

kwamba katika ngazi za mamlaka amewekwa kando yake, chini yake au nyuma yake. *Hapa ndipo mzizi wa tatizo ambalo wanawake wengi (si wote) wanateseka kwalo.* Mara nyingi haionekani kwa nje, lakini kuna wasiwasi wa ndani, uliofichika sana, hisia ya kutotendewa haki. Pale mwanamke kama mwanamke haheshimiwi sawa na mwanamume. Pale mtu hawezi kufikiri kwa uhuru, bali anapaswa kufikiri na kutenda ndani ya mipaka ya kisheria (ninaruhusiwa nini na nini siruhusiwi), mipaka inayopambwa kwa lugha ya uchaji Mungu. Mtazamo huu kuhusu nafasi ya mwanamke unawaacha dada wengi katika Bwana na maswali yanayowatesa na mashaka juu yao wenyewe. Wanajiuliza kwa nini Mungu alitaka iwe hivi, ilimradi wanaendelea kushindiliwa kwamba huu ndio mpango wa Mungu. Ikiwa Mungu ni mwema na mkamilifu, kwa nini wanawake katika ndoa za Kikristo wanapitia mambo mabaya, na katika makanisa wanakutana na mipaka isiyoweza kueleweka kwa akili ya kawaida? ***Amri za Mungu daima ni njema, naye anataka tuelewe maana yake, ambayo (angalau katika Agano Jipya) daima iko wazi. Lakini katika swali hili hakuna mantiki yoyote inayoeleweka!

Wanaume Wanavyohisi na Wasivyohisi

Hii ni hisia ambayo sisi wanaume hatuifahamu kwa namna hii. Ni mara chache wanaume kuwa ndio walio dhaifu zaidi. Ni wakati wa kulitambua hilo na kuwa wasikivu kwalo. Katika fikra na mawazo ya baadhi ya wanaume, inaonekana kuwa haiwezekani kuelewa hisia hizi za kujiona duni walizo nazo wanawake.

Je, sababu halisi ya hisia kali katika mada hii huenda si uaminifu kwa Biblia, bali zaidi ni kiburi cha mtu mwenyewe, kwa kuwa nafasi yake ya uongozi, na kuwa kwake kichwa, vinahojiwa?*** Labda katika fahamu za ndani tu? Kwamba ghafla mke ana haki na wajibu sawa na mume? Ikiwa mtu kwa miongo kadhaa ameliona na kuliishi jambo hili kwa namna nyingine, basi ufahamu huu, ukija, ni kama tetemeko la ardhi. Si tu kukiri kosa, bali kujiandaa kwa maisha mengine ya pamoja. Kwa hilo inahitajika nguvu. Kwanza ufahamu. Lakini njia ya Biblia inaongoza kwenye uzima. Daima.

Tunaisomaje Biblia katika Swali la Wanawake?

Sijui mada nyingine yoyote iliyojaa hisia kali kiasi hiki. Kana kwamba ni suala la uhai na kifo. Kwa mada kama nafsi ya Yesu, Uungu wake na kazi yake ya ukombozi, jambo hilo lingeeleweka, lakini si kwa swali kama wanawake wanaruhusiwa kuomba na kunena kwa unabii katika ibada (jambo ambalo Paulo analichukulia kuwa la kawaida kabisa, ukiangalia kwa makini, ukizingatia muktadha na pia picha kubwa na nzima ya Biblia).

Tunaisomaje Biblia linapokuja swali la wanawake? ***Je, tunaitazama mada nzima kupitia mistari miwili (!) kutoka 1 Timotheo 2 na 1 Wakorintho 14? Ni mafundisho gani yaliyopotoka yangetokea, kama tungeisoma na kuipima Biblia hivyo hivyo, kwa ufinyu wa mistari miwili, hata katika maswali mengine muhimu ya mafundisho? Na hasa bila kuuweka ushahidi wote wa Biblia katika uhusiano ulio na afya na unaoeleweka, wala kuupima. Lakini ni kwa njia hiyo tu mafundisho yenye uzima yanapatikana!***

Hapo tunasoma kama waandishi, tukidhani kwamba tunapata uzima wa milele katika Maandiko, lakini tunashindwa kukutana na Yule ambaye Maandiko yanamshuhudia: Kristo (Yohana 5:39). Maandiko tunayoyapenda sana yanamshuhudia Yule aliyewaongoza wanawake kwenye uhuru – kujifunza, kukiri, kushuhudia na kuabudu.

Basi tuanze kuithamini picha nzima ya Biblia kuhusu wanawake, wala si kuifafanua kupitia maneno mawili ya Paulo yaliyoeleweka vibaya.

Kuhisi Ndani

Wanawake wengi wanahisi, wanaposoma Biblia, wanapomwona Yesu jinsi alivyowatendea wanawake, kwamba kuna kitu kisicho sawa. Inakuwa ngumu zaidi kwao wanapoona jinsi wanaume, wanaopaswa au wanaotaka kuongoza na kuwa kichwa, wanavyoshindwa. Ingawa eti ni wao hasa waliokabidhiwa nafasi hii na Mungu, tofauti na wanawake. Lakini ni mara ngapi wake ndio wanaoooka hali!

Hivyo ndivyo ninavyoona katika majibu niliyopata kuhusu kitabu changu. ***Jina la kitabu linaonekana kujaza pengo kubwa mno. Kubwa kuliko nilivyodhani nilipoamua kukipa jina hili.***

Kweli, ninazijua ndoa – kwa kadiri hilo linavyowezekana hata kwa watu walio karibu – ambamo aina hii ya ngazi za mamlaka inatekelezwa kwa upendo. Lakini je, hiyo ni dalili kwamba ngazi za mamlaka basi ni sahihi na takatifu? Hakika sivyo. Ni mambo mangapi yasiyo sahihi tunayoyafikiri na kuyatenda, tukidhani ni sahihi kwa sababu kwa namna fulani yanafanya kazi.

Ndiyo, “swali la wanawake” ni muhimu kabisa. Kwa sababu linahusu picha yetu ya Mungu na ya mwanadamu. Ni kuhusu kuondoa na kurekebisha kila kasoro na kila uharibifu wa picha hii. Mungu na atuhurumie na kutusaidia katika kazi hii, kwa sababu picha zisizo sahihi zimekaa ndani mno kupita kiasi tunavyoweza kuwaza, na kwa wengi zinaonekana zaidi ya hayo kuwa kweli ya Mungu. Kumbe ni mwenendo wa kidunia. Ni roho ya wakati – si ya karne ya 21 katika sehemu yetu ya dunia, bali ile ya karne zilizopita, ya 20 na ya 19.

Ikiwa sisi wanaume tunataka kuwapenda wake zetu kama Kristo alivyolipenda kanisa (Waefeso 5:25), basi tutawapenda kiasi cha kuwatoa katika nafasi hii isiyo sahihi na ya kibaguzi, na kumpa mwanamke nafasi na kumwachia mahali anapostahili katika mpangilio wa uumbaji wa Mungu.

Kwa maana swali la wanawake kwa undani kabisa ni swali la wanaume. Sisi wanaume tunapaswa kujihoji wenyewe! Kwa maana ni nani anayehusika na usomaji wa Agano Jipya wa ngazi za mamlaka, na wakati mwingine wa mfumo dume? Wanaume wamejitwalia mamlaka ya juu kabisa katika kufafanua Biblia, na wanaamini kwamba hiyo ni fani yao wenyewe peke yao. Kujiona kupita kiasi

kulikoje!* Karama za Roho hazigawiwi kwa kufuata jinsia. Kwa mwenendo huu karama zisizohesabika za wanawake zimesahauliwa, zimekandamizwa, zimezimwa, zimepuuzwa na kudhoofishwa. Kumzima Roho (1 Wathesalonike 5:19) kweli si jambo dogo. Kwa maana ni wanaume wanaoongoza makanisa na kuamua mwelekeo – wanawake hawana sauti humo, na kama wanayo, ni kwa njia isiyo rasmi tu kupitia waume zao, ambao hata hivyo kamwe hawangekiri katika baraza lao la uongozi kwamba wanafuata maoni ya wake zao.**

Nisichokilenga

Si kuhusu kulifanya kanisa kuwa la kisasa (si kuhusu vyumba na majengo), wala kuhusu kwenda na wakati. ***Ni kuhusu uaminifu kwa Yesu, nao ndio uaminifu kwa Biblia!*** Si kulifanya la kisasa, bali matengenezo (reformation) katika swali la wanawake – nikilitumia neno hili lenye shaka, “swali la wanawake”, kwa mara ya mwisho kabisa.

Si kuhusu kushinda mjadala wa kitheolojia. Mada hii haifai kwa hilo, kwa sababu watu (hasa dada katika Bwana) wanaguswa moja kwa moja, na mtazamo wa kila upande unaathiri sana maisha – kanisani, katika Ufalme wa Mungu, na katika ndoa na familia.

Lakini hata hivyo, ni mjadala tu, ni pingamizi tu, ni maneno ya kinabii tu, yanayoweza kuianzisha upya mada hii. Bila mazungumzo na mabishano yenye kujenga, hapa kila kitu kitabaki kama zamani.

Sababu ya Kutengana?

Kiwango cha juu cha hisia katika swali hili kinawashawishi watu kuchukua hatua za haraka na thabiti, ambazo mara nyingi zinaishia katika kutengana, mgawanyiko na mfarakano. Kwa wengine mpaka wa Mungu unavukwa, mpaka ambao kwa wengine haupo. Sasa je?

Kuvumilia mvutano kutawezekana kwa muda fulani, lakini kwa kuwa swali hili lina mambo mengi sana kwa pande zote mbili, mwishowe hakutakuwa na njia ya pamoja. Isipokuwa mtu anaweza kuvumilia desturi iliyopo katika kanisa husika. Ndiyo, Mungu naye huvumilia mengi, zaidi ya tunavyoweza kuwaza, bila kukubali kwamba baya ni jema.

Kwa hiyo kila mmoja anapaswa kuamua mwenyewe. Kwa maoni yangu pia ni vigumu, katika mvutano huu, kukubaliana njia ya katikati ambapo pande zote zinakubaliana kwa kadiri kila mmoja anavyoweza kuitetea kwa dhamiri yake.

Nisameheni ikiwa siwezi kutoa suluhisho katika mada hii. Kutengana mara nyingi ni kubaya, lakini maafikiano pia yanaweza kuwa mabaya.

Wanawake Wanapaswa Kusimama

Kuna mambo maishani ambayo mtu anaweza kuyafanya mwenyewe tu. Hakuna anayeweza kuyafanya kwa ajili yetu. Wanawake wanapaswa kuinuka na kuitambua njia yao, na kutoka katika unyenyekevu ulioeleweka vibaya. Katika makanisa makubwa kuna wanawake walioamka na kutambua kwamba katika swali la jinsia kuna kitu kilichopotoka sana. Mtu anaweza kufikiri vyovyote kuhusu mavuguvugu haya, lakini pamoja na Hosea 8:7 nasema: ***Wapandao upepo watawuna tufani.***

Nice Girls Don't Change the World – sentensi ya kweli (Wasichana watiifu hawaubadilishi ulimwengu; hilo ndilo jina la kitabu cha Lynne Hybels, 2005). Mada hii imekwama kiasi hicho, na imekuwa kweli isiyoweza kuguswa, kiasi kwamba inafaa kabisa kusimama dhidi yake kwa kipaza sauti. Kwa maana hata kwa kweli nyingine za Kikristo zinazoonekana kuwa muhimu kwa wokovu, watu wanapiga kelele kwa sauti kubwa, sivyo?

Njia nyingine ni kwamba kila kitu kibaki kama kilivyo. Kisha, katika siku ile kuu, mbele ya utukufu wake, uwazi wake na kweli yake, tutalazimika kutambua kwamba tulikosea – jinsia zote mbili. Wanaume kwa ufahamu wao, na wanawake kwa kuzikubali kweli hizi zinazodaiwa kuwa za kibiblia. Hapo fursa kubwa itakuwa imepotea, imekwisha, milele.

Wanaume wala wanawake hawapaswi sasa kuwa waoga! Kusimama kwa ajili ya kweli daima kuna gharama. *Kama katika historia ya kanisa Wakristo wengi wajasiri, wanawake na wanaume, wasingesimama kwa ujasiri tena na tena na kuogelea dhidi ya mkondo, basi kila kitu kingeharibika kabisa. Na hilo tunalijua vizuri sana. Kila vuguvugu na kila mkondo wa Ukristo – na sisi tumo katika mmojawapo – ulianza kupitia wanawake na wanaume wajasiri walioomba.*

Siku Ile na Sasa

Katika umilele mada hii haitatufuata tena. Hakutakuwa tena na hisia kali, wala lawama, wala tuhuma. Mwanamume na mwanamke watakuwa tu kama kaka na dada; ngazi za mamlaka na unyenyekevu wa upande mmoja vitakuwa historia. Mambo ya zamani ya ulimwengu ulioanguka na ya mpangilio wa uumbaji ulioharibika.

Basi tuishi tangu sasa, kwa kadiri inavyotutegemea, uhuru na nguvu ya uumbaji huu mpya, ambao tumefanyika ndani ya Masihi aliyefufuka na kutukuzwa!